

Julkisalan koulutettujen
neuvottelujärjestö

**KUNTASEKTORIN
LUOTTAMUSMIESVAALIEN
VAALIOHJE 2019 - 2022**

JUKO ry

Hyväksytty JUKOn kunnan neuvottelukunnassa 16.10.2018

Sisällys

Sivu

1. JOHDANTO.....	3
2. LUOTTAMUSMIEHEN TOIMIKAUSI	3
Kunnat ja kuntayhtymät	
Poikkeuksellinen vaalikausi	
3. JUKON KUNTASEKTORIN LUOTTAMUSMIEHET	4
Luottamusmiehen kelpoisuus	
Pääluottamusmies.....	5
Luottamusmies.....	5
Varapääluottamusmies ja varaluottamusmies.....	7
4. LUOTTAMUSMIESVAALIT	8
Suuret kunnat ja kaupungit, joissa on kaksi tai useampia pääluottamusmiehiä	
Kuntayhtymät.....	10
Muut kaupungit ja kunnat.....	10
5. VAALIEN JÄRJESTELY	11
6. VAALIEN TOIMEENPANO	11
”Sopuvaali”	12
Urnavaalit.....	12
Vaalikokous.....	12
Menettely pienissä kunnissa/kuntayhtymissä.....	13
7. TULOKSEN ILMOITTAMINEN	14
8. PAIKALLISET NEUVOTTELU/SOPIMISLUOIKEUDET.....	14
9. VALISTUSTA PÄÄLUOTTAMUSMIEHESTÄ/LUOTTAMUSMIEHESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	14
10. VAALISTA VALITTAMINEN.....	14
11. LUOTTAMUSMIEHEN VAIHTAMINEN.....	15
12. LOPPUYHTEENVETO/KERTAUS.....	15

LIITE Paikallisen luottamusmiessopimuksen esimerkkisopimus

1. JOHDANTO

Tässä vaaliohjeessa kerrotaan ohjeet luottamusmiesvaalien järjestämiseksi kuntasektorilla (kunnat ja kuntayhtymät). Vaaliohje perustuu Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (jatkossa KVTES) luottamusmiehiä koskeviin määräyksiin (KVTES LUKU VII LUOTTAMUSMIEHET) sekä JUKOn kuntasektorin toimielinten päätöksiin. Ohjeen mukaisesti järjestetään kuntasektorilla pääluottamusmies- ja luottamusmiesvaalit keväällä 2019.

Nämä vaaliohjeet koskevat jukolaisia viranhaltijoita, toimihenkilöitä ja työntekijöitä.

Tässä vaalissa valittava JUKOn luottamusmies ei voi olla yhteinen muiden pääsopijajärjestöjen kanssa (JAU tai KoHo).

2. LUOTTAMUSMIEHEN TOIMIKAUSI

Luottamusmiehen toimikauden pituutta ei ole määritelty KVTES:ssa. Pääsopijajärjestöt ovat itse voineet määritellä toimikauden pituuden.

Tämän vaaliohjeen perusteella valitut pääluottamusmiehet, varapääluottamusmiehet, luottamusmiehet ja varaluottamusmiehet valitaan toimikaudeksi 1.8.2019 - 31.7.2022 ellei jokin poikkeus aiheuta muutoksia kauteen.

Poikkeuksellinen vaalikausi

Joissakin tapauksissa on tarkoituksenmukaista valita pääluottamusmies/luottamusmies ylläolevasta poikkeavaksi kaudeksi. Tällainen peruste voi olla merkittävä organisaatiomuutos (esim. kuntaliitos, sote-kuntayhtymän aloittaminen tms.). Mikäli näin menetellään, tulee pääluottamusmiehen olla yhteydessä JUKOn toimistoon järjestöpäällikkö Jarmo Niskaseen ja toimikaudesta on ehdottomasti mainittava jo vaalikokouskutsussa.

Mahdollisista sote- ja maakuntauudistuksen aiheuttamista muutoksista ohjeistetaan erikseen kunnan ja maakunnan neuvottelukuntien tekemien päätösten pohjalta.

3. JUKON KUNTASEKTORIN LUOTTAMUSMIEHET

Luottamusmiehen kelpoisuus

KVTES:n mukaan pääluottamusmiehellä ja luottamusmiehellä tarkoitetaan viranhaltijaa tai työntekijää, jonka pääsopijajärjestö on valinnut edustajakseen hoitamaan KVTES:n VII luvun 5 §:n mukaisia tehtäviä.

KVTES VII LUKU 2§ mukaisesti pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen tulee olla:

- asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltija/toimihenkilö sekä
- perehtynyt edustamiaan viranhaltijoita koskeviin säännöksiin, määräyksiin ja sopimukseen sekä kunnan tai laitoksen olosuhteisiin.

Edellä mainitut asiat tulee varmistaa jo ehdokasasettelua suoritettaessa.

Työsopimussuhteessa kuntaan oleva henkilö voidaan valita kunnallisten viranhaltijoiden luottamusmieheksi. Perehtyneisyys edustamiensa viranhaltijoita koskeviin säännöksiin, määräyksiin ja sopimuksiin sekä kunnan tai kuntayhtymän olosuhteisiin on jossain määrin tulkinnanvarainen asia. JUKO on lähtenyt siitä, että viranhaltijan/työntekijän tulisi olla asianomaisen kunnan/kuntayhtymän palveluksessa vähintään kolme kuukautta ennen kuin hänet voidaan valita luottamusmieheksi. Asia on kuitenkin paikallisesti harkittavissa.

Määräaikainen palvelussuhde ei ole este luottamusmiesvaaliin ehdolle asetumiselle, mutta mikäli määräaikaisuus mahdollisesti päättyy ennen kuin loppu-kausiksi päättyy, tulee valitulle luottamusmiehelle valita henkilökohtainen varaluottamusmies, joka voi siirtyä luottamusmiestehtävään varsinaisen luottamusmiehen palvelussuhteen päättyessä kesken kauden.

JUKO edellyttää, että luottamusmieheksi valittu henkilö on jonkun JUKOn jäsenyhdistyksen maksava jäsen. Vaalikelpoisia ja äänioikeutettuja ovat vain JUKOn jäsenyhdistysten jäsenet heidän tehtävistään riippumatta. Myös määräaikaisessa palvelussuhteessa olevat JUKOn jäsenyhdistyksen jäsenet voivat vaalissa äänestää.

Myös työnantajan edustajana neuvotteluissa toimivat jukolaiset viranhaltijat ovat oikeutettuja osallistumaan luottamusmiesvaaliin. Heitä ei kuitenkaan tule valita luottamusmiehiksi kuin poikkeustapauksissa ja erikseen sovittaessa.

JUKOlla on omat pääluottamusmiehet/luottamusmiehet, jotka valitaan jukolaisten asettamista ehdokkaista

Kukin pääsopijajärjestö voi asettaa kuntaan/kuntayhtymään yhden pääluottamusmiehen, ellei paikallisesti muuta sovita–

Pääsopimusta täydentävän sopimuksen (12.5.2014) mukaan kaikilla pääsopijajärjestöillä on oikeus vähintään kahteen pääluottamusmieheen.

Pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten valinnassa on ns. perälautana syksyn 2013 mukainen JUKOn ja KTN:n yhteenlaskettu pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten lukumäärä. Tarkasteluajankohta on valtakunnansovittelija Esa Longan sovintoratkaisun päivämäärä 25.9.2013.

Luottamusmiesten lukumäärästä sovitaan paikallisesti. Toimeenpantaessa luottamusmiesvaaleja on varmistettava, että pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten lukumäärästä on todella sovittu paikallisella luottamusmiessopimuksella (KVTES LUKU VII 13§) kunnassa/kuntayhtymässä. On syytä tarkistaa, että paikallinen kirjallinen luottamusmiessopimus on muutenkin ajan tasalla. Jokaisessa kunnassa/kuntayhtymässä toimii vähintään yksi jukolainen pääluottamusmies, mutta yleensä kunnissa ja kuntayhtymissä toimii kaksi tai useampia pääluottamusmiehiä ja luottamusmiehiä.

Luottamusmiesten lukumäärää koskevat sopimusmääräykset ovat KVTES LUKU VII 3 §:ssä.

Paikallisella tasolla jukolaisia toimii neljällä eri sopimusallalla

- 1) Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES).
- 2) Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)
- 3) Kunnallinen lääkärin virkaehtosopimus (LS)
- 4) Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus (TS)

Luottamusmiesjärjestelmä on pääsopijajärjestökohtainen. Eriytyminen eri sopimusaloiksi aiheuttaa kuitenkin sen, että pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten on mahdotonta hallita kaikkia eri sopimusaloja. Siksi luottamusmiespaikkoja paikallisesti täytettäessä tulisi kiinnittää huomiota eri sopimusalojen edustavuuteen seuraavan periaatteen mukaisesti:

”Neuvotteluja käyvät ne, joilla on paras asiantuntemus ja joita asia koskee.”

Pääluottamusmies

Pääluottamusmiehet edustavat JUKOn jäsenyhdistyksiä ja kaikkia saman työnantajan jukolaisia palkansaajia paikallisesti sovitun työnjaon mukaisesti. Pääluottamusmies tai luottamusmies **ei voi kieltäytyä** jonkun jukolaisen etujen ajamisesta vain sillä perusteella, että pääluottamusmies tai luottamusmies kuuluu eri yhdistykseen kuin etujensa ajamista vaatinut henkilö.

Luottamusmies

Luottamusmiehet voivat olla joko

sektorikohtaisia

- luottamusmies toimii sektorikohtaisesti silloin, kun toimialuetta ei ole määritelty eli hän voi edustaa kaikkia kunnan tai kuntayhtymän jukolaisia heidän yhdistyksistään riippumatta (vrt. pääluottamusmies)

sopimusalakohaisia

- sopimusalakohainen luottamusmies edustaa alla olevan jaon perusteella omaansa tai useampaa sopimusalaa.
 - Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES)
 - Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)
 - Kunnallinen lääkärien virka- ja työehtosopimus (LS)
 - Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus (TS)

yhdistyskohtaisia

- paikallisesti voidaan sopia myös siitä, että luottamusmies edustaa vain tiettyyn yhdistykseen kuuluvia jukolaisia. Tuolloin lääkäreiden luottamusmies edustaa vain lääkärkartelliin kuuluvia henkilöitä, opetusalan luottamusmies edustaa vain OAJ:n jäseniä jne.
- mikäli sovitaan yhdistyskohtaisista luottamusmiehistä, on kuitenkin huolehdittava siitä, että jokaisella jukolaisella on joku luottamusmies, jonka puoleen kääntyä. Viimekädessä tämä luottamusmies on pääluottamusmies.

yhteiset pääluottamusmiehet ja luottamusmiehet

1.4.2004 voimaantulleen erillisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti kunnissa, kuntayhtymissä ja maakunnissa voi olla sellaisia yhteisiä pääluottamusmiehiä ja luottamusmiehiä, joiden toimintapiiri käsittää kaksi kuntaa tai useampia kuntia tai kuntayhtymiä. Edellytyksenä on, että asianomaiset kunnat ja kuntayhtymät ovat sopineet järjestelyistä ja että asianomainen pääsopijajärjestö tai sen alayhdistys nimeää edellä mainitun sopimuksen mukaisesti kunnille, kuntayhtymille yhteisen pääluottamusmiehen ja/tai luottamusmiehen.

- kuntien yhteisten pääluottamusmiesten/luottamusmiesten nimeäminen tapahtuu kuten ns. peruskunnissa asianomaisen pääsopijajärjestön tai sen alayhdistyksen toimesta.
- tarkoituksena on, että yhteiset pääluottamusmiehet ja luottamusmiehet korvaavat kuntien, kuntayhtymien omat luottamusmiehet. On myös mahdollista, että kunnilla, kuntayhtymillä on osaksi yhteisiä ja osaksi omia pääluottamusmiehiä/luottamusmiehiä tai

päinvastoin. Luottamusmiesten työnantaja pysyy samana yhteistyöjärjestelyistä huolimatta.

- luottamusmiestehtävien hoitaminen kuntien välisenä yhteistyönä edellyttää uutta sopimusta luottamusmiesten lukumäärästä ja ajankäytöstä. Sovellettavaksi tulee kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen VII luvun 3 §:n määräykset.
- mikäli tässä vaalissa aiotaan valita kuntiin/ kuntayhtymiin yhteinen pääluottamusmies/luottamusmies, tulee vaalin järjestäjän ennen vaalin toimeenpanoa olla yhteydessä JUKOn toimistoon erillistä ohjeistusta varten.

Luottamusmiehen toimialueesta sovitaan paikallisesti. Toimialue tulee ilmoittaa luottamusmiestietojen yhteydessä JUKOon.

Muistutus: Kaikki luottamusmiehet ovat JUKOn luottamusmiehiä riippumatta siitä, ovatko he sektorikohtaisia, sopimusalakohaisia, yhdistyskohtaisia, tai kuntien yhteisiä.

Varapääluottamusmies ja varaluottamusmies

Varapääluottamusmies on tärkeää valita luottamusmiesten keskuudesta, jotta hän on luottamusmiehiä koskevien oikeuksien piirissä.

Pelkästään varapääluottamusmies tai varaluottamusmiesmandaatin omaavan osalta on hyvä tiedostaa, etteivät varsinaista pääluottamusmiestä ja luottamusmiestä koskevat säännökset (esim. erityinen irtisanomissuoja jne.) koske varapääluottamusmiestä tai varaluottamusmiestä. Käytännössä ainoa varaluottamusmiestä koskeva ”etuus” on oikeus osallistua luottamusmieskoulutuksiin sopimuskoulutuksena.

4. LUOTTAMUSMIESVAALIT

Luottamusmiesvaalit on aina toimeenpantava silloin, kun

- luottamusmiehen toimikausi päättyy
- luottamusmies vaihtaa työpaikkaa pidemmäksi (usean kuukauden) ajaksi eikä hänelle ole valittu varaluottamusmiestä
- luottamusmies joutuu sairauden tai jonkin muun syyn johdosta luopumaan pysyvästi tehtävistään eikä hänelle ole valittu varaluottamusmiestä
- luottamusmiesten lukumäärä muuttuu

Mikäli kunnassa/kuntayhtymässä on useita JUKOn luottamusmiehiä, voidaan luottamusmiesvaalit toimeenpanna joko samaan tai eri aikaan riippuen siitä, miten vastuualue on sovittu.

KVTES:n VII luvun 4 §:n mukaisesti luottamusmiesvaalin järjestämisestä huolehtii asianomainen pääsopijajärjestö. Luottamusmiehen toimikausi alkaa ja vanhan luottamusmiehen toimikausi päättyy, kun uuden luottamusmiehen valitsemisesta on tehty kunnalle kirjallinen ilmoitus.

Luottamusmiesvaalin järjestämistavasta voi jokainen pääsopijajärjestö itse päättää. Käytännöt vaihtelevat jonkin verran eri pääsopijajärjestöjen välillä.

Suuret kunnat ja kaupungit, joissa on kaksi tai useampia pääluottamusmiehiä

Kunnissa ja kaupungeissa on kaksi tai jopa useampia JUKOn pääluottamusmiehiä. Helsinkiä lukuun ottamatta yleinen jako on opetusala ja ns. muu JUKO. Tärkeää on, että sopimuksen mukainen luottamusmiestehtävän hoitamisen varattu aika saadaan mahdollisimman hyvin luottamusmiesten käyttöön. Tästä syystä tulee paikallisesti sopia, miten eri ammattiryhmien edustus jaetaan luottamusmiesten kesken.

Kohdan 3 mukaisesti siis kaikilla kolmella pääsopijajärjestöllä on oikeus kahteen pääluottamusmieheen syksyn 2013 tason (JUKO+KTN) mukaisesti, ellei paikallisesti toisin sovita.

Pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten valinnassa on ns. perälautana syksyn 2013 mukainen JUKOn ja KTN:n yhteenlaskettu pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten lukumäärä.

Opettajia edustava pääluottamusmies

Opettajia edustavan pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen osalta vaalit järjestää OAJ:n paikallisyhdistys.

OAJ:n paikallisyhdistykseen ja sen jäsenyhdistyksiin kuuluvat kaikki luottamusmiesvaaliin oikeutetut henkilöt, joten vaalien suorittaminen ammattiyhdistyksen toimesta takaa sen, että kaikilla on mahdollisuus osallistua vaaliin. Suurissa ja keskisuurissa yksiköissä opettajien pääluottamusmiehen vaalin osalta on perusteltua ja tarkoituksenmukaista menetellä kuten alla kohdassa Muita kuin opettajia edustava pääluottamusmies. Tällöin luottamusmiehet ja varaluottamusmiehet valitsevat pääluottamusmiehen kokouksessaan.

Muistutus: Luottamusmiesjärjestelmä on työnantajakohtainen. Mikäli yhdistykseen kuuluu usean eri työnantajan palveluksessa olevia henkilöitä, voi jokainen osallistua vain oman työnantajansa piiristä olevan pääluottamusmiehen/luottamusmiehen valintaan.

Opettajia edustava varapääluottamusmies

Pääluottamusmies ja luottamusmiehet ja varaluottamusmiehet valitsevat varapääluottamusmiehen keskuudestaan. Varapääluottamusmiehen on tärkeää olla luottamusmies.

Muita kuin opettajia edustava pääluottamusmies

Muita kuin opettajia edustavan pääluottamusmiehen vaalitapa voi vaihdella. Tarkoituksenmukaista on toimia siten, että luottamusmiehet ja varaluottamusmiehet valitsevat kokouksessaan pääluottamusmiehen. Näin varmistetaan, että pääluottamusmies nauttii luottamusmiesten luottamusta.

Vain teknisiä edustavan pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen osalta vaalit järjestää KTN:n paikallisyhdistys yhdessä muiden TS-alueen jukolaisten luottamusmiesten kanssa.

KTN:n paikallisyhdistyksen on varmistettava, että luottamusmiesten valintaan voivat osallistua kaikki Teknisten sopimuksen soveltamisalalla olevat JUKOn jäsenliittojen jäsenet.

KVTES:ta edustavan pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen osalta vaalit järjestetään muiden kuin opettajia edustavien jukolaisten liittojen toimesta.

Tarkoituksenmukaisimmaksi on osoittautunut käytäntö, jossa muut jukolaiset kuin OVTES:n soveltamisalaan kuuluvat valitsevat heitä edustavan pääluottamusmiehen.

Ylläkuvattua valintatapaa käytetään myös suurissa sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymissä.

Edellinen ohje koskee vain niitä kaupunkoja, joissa on vähintään kaksi JUKOn pääluottamusmiestä.

Muita kuin opettajia edustava varapääluottamusmies

Pääluottamusmies, luottamusmiehet sekä varaluottamusmiehet valitsevat varapääluottamusmiehen keskuudestaan. Varapääluottamusmiehen on tärkeää olla luottamusmies.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien toiminnan luonne ja laajuus vaihtelevat huomattavasti. Työpiisteet saattavat toimia usealla paikkakunnalla. Kuntayhtymät ovat oma työntantajayksikkönsä, jossa sovitaan virkaehtosopimuksen mukaan pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten lukumääristä. JUKO voi asettaa jokaiseen kuntayhtymään kaksi pääluottamusmiestä. Paikallisesti sovitaan pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten lukumäärästä ja siitä, keitä luottamusmies edustaa. Jokaisella kuntayhtymän jukolaisella on oikeus osallistua häntä edustavan luottamusmiehen valintaan.

Kuntayhtymässä luottamusmiesvaaleista vastaavat pääluottamusmies/luottamusmiehet.

Ammatillisten oppilaitosten kuntayhtymässä voivat vaalin toimeenpanna opettajia edustavat OAJ:n paikallisyhdistys tai sen jäsenyhdistykset

Muut kaupungit ja kunnat

Pääluottamusmies

Pääluottamusmiehistä pitää olla lähtökohtaisesti eri sopimusalueilta.

Useimmissa kaupungeissa ja kunnissa opettajat muodostavat suurimman viranhaltijaryhmän. Siksi ko. pääluottamusmiesvaalin toimeenpano on annettu OAJ:n paikalliselle yhdistykselle.

Varapääluottamusmies

Nykyisessä kuntarakenteessa yksi pääluottamusmiehistä on yleensä opettaja. Mikäli paikallisesti on mahdollista, varapääluottamusmiehen tulisi olla muuta sopimusalaa edustava luottamusmies. Näin todennäköisesti helpotetaan käytännön neuvottelutoimintaa. Varapääluottamusmiehen on tärkeää olla luottamusmies.

Luottamusmies

Luottamusmiesvaalien järjestäminen kuuluu muiden kuin opettajien osalta jokaiselle luottamusmiehelle. Vaaleja järjestettäessä on tärkeää, että kaikki äänioikeutetut jäsenet saavat mahdollisuuden osallistua luottamusmiehen valintaan.

OAJ:n paikallisyhdistys päättää opettajia edustavan luottamusmiehen/luottamusmiesten osalta vaalien järjestämisestä.

Muistutus:

Ao. pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen valintaan osallistuvat vain ne, joita ao. pääluottamusmies tai luottamusmies edustaa.

Mikäli pääluottamusmiehiä valitaan vain yksi, on jokaisella JUKOn jäsenyhdistyksen jäsenellä oikeus osallistua pääluottamusmiehen vaaliin. Tämä tulee muistaa vaaleja järjestettäessä.

5. VAALIEN JÄRJESTELY

Vaalien järjestämistapa on harkinnanvarainen ja riippuu paikallisista olosuhteista. Pääluottamusmiesten/luottamusmiesten tulee huolehtia siitä, että vaalit toimeenpannaan.

Käytännöllisintä on kutsua kokoon vaalikokous tai järjestää urna- tai posti-vaalit. Suurissa kaupungeissa voi vaalien toimeenpanon suorittaa myös jukolainen yhteistyöryhmä.

Laaja-alaisissa kuntayhtymissä tai muilla perustelluilla syillä vaali voidaan järjestää myös sähköisesti (esim. sähköpostin tai muun vaaliin soveltuvan sovelluksen avulla). Tällöin pitää varmistaa, että vaaliin liittyvät reunaehdot täyttyvät (mm. vaalisalaisuus, kaikkien äänten huomioiminen, jokaisen jäsenen mahdollisuus osallistua vaalitoimitukseen jne.).

6. VAALIEN TOIMEENPANO

Luottamusmiesvaalien käytännön toimeenpano voi vaihdella paikallisista olosuhteista riippuen. Ennen vaalitoimituksen suorittamista on huolehdittava siitä, että kaikki jukolaiset saavat tiedon luottamusmiehen valitsemisesta. Näin taataan se, että saadaan riittävä määrä luottamusmiesehdokkaita vaaliin.

OAJ:n ja KTN:n paikallisyhdistykset huolehtivat omalta osaltaan luottamusmiesehdokkaiden asettamisesta.

Vaalit tulee järjestää siten, että jokaisella tiedossa olevalla JUKOn jäsenyhdistyksen jäsenellä on mahdollisuus vaikuttaa häntä edustavan luottamusmiehen vaalin tulokseen.

Eri vaalitapoja

”Sopuvaali”

Luottamusmiesvaalit voidaan toteuttaa ns. sopuvaalina. Sopuvaali toteutuu, jos luottamusmieheksi ehdolla on yhtä monta henkilöä kuin luottamusmiehen paikkoja. Sopuvaalissa riittää, että pääluottamusmies kutsuu kokoon vaalin järjestelyorganisaation tai entiset luottamusmiehet ja todetaan vaalin tulos kirjallisesti kokouspöytäkirjassa.

Urnavaalit

Mikäli luottamusmiehen toimipiiri on laaja tai käsittää useita työpaikkoja tai on muita erityisiä syitä, vaalit voidaan järjestää urnavaaleina. Vaaliurna asetetaan johonkin valvottuun paikkaan päiväksi tai kahdeksi niin, että ääni-oikeutetuilla on mahdollisuus käydä antamassa äänensä. Urnavaalit edellyttävät kuitenkin ehdokkaiden asettamista ennakoon. Ehdollepano-oikeus on jukolaisilla ja luottamusmies/yhdysmies käyttää sitä JUKOn valtuutuksen perusteella. Ehdokasasettelua suoritettaessa on mahdollisimman monen jukolaisen mielipide otettava huomioon.

Ääniä laskettaessa tulee varmistaa, että laskennassa ovat mukana kaikkien eri äänestyspisteiden urniin annetut äänet.

Mikäli pääluottamusmies tai luottamusmies edustaa vain OAJ:n jäsenkuntaa, on ehdollepano-oikeus opettajia edustavalla paikallisella yhdistyksellä. Yhdistys voi esimerkiksi valita vaalitoimikunnan, joka pyytää ehdokkaita tiettyyn päivämäärään mennessä. Mikäli ehdokkaita tulee useita, on vaalit järjestettävä. Suurilla paikkakunnilla vaali voidaan järjestää koulukohtaisesti siten, että vaalitoimikunta tai sen edustajat kiertävät ennakoilmoituksen mukaisesti eri oppilaitoksissa.

Vaalikokous

Järjestetään jukolaisten vaalikokous, jossa JUKOn luottamusmiehet ja varamiehet valitaan ko. kuntaan/kuntayhtymään.

Vaalikokouksen koollekutsuminen on tarkoituksenmukaista suorittaa siten, että kunnan/kuntayhtymän työpaikkojen ilmoitustaululle asetetaan kokouskutsu. Henkilökohtaisella kokouskutsulla (posti, sähköposti) voidaan myös varmistaa, että tieto tulee kaikille äänioikeutetuille. Kutsuaikaa on varattava riittävästi, jotta mahdollisimman moni saa kokouksesta tiedon. Riittävä kutsuaika on vähintään 5 päivää.

Virkaehtosopimuksen mukaisesti vaali voidaan suorittaa työaikana ja työpaikalla. Vaaliajoista ja -paikoista sekä muista vaaliin liittyvistä seikoista on hyvä sovittava paikallisesti työnantajan kanssa.

Vaalikokous on laillinen, mikäli kokouksesta on ilmoitettu paikallisesti sovitulla tavalla viimeistään 5 päivää ennen kokousta ja kokouksessa on vähintään 4 henkilöä paikalla. Mainitut 4 henkilöä tarvitaan siksi, että kokousvirkailijat voidaan valita.

JUKOn toimisto on varannut itselleen mahdollisuuden kutsua koolle vaalikokous. Käytännössä toimisto kutsuu vaalikokouksen koolle ainoastaan niissä tapauksissa, jolloin kukaan muu ei jostain syystä voi kokousta koolle kutsua. Tällaisia tapauksia ovat mm. pääluottamusmiehen/luottamusmiehen kesken luottamusmieskauden tapahtunut eroaminen luottamusmiestehtävästään tai tapauksessa, jolloin on syntynyt erimielisyyttä vaalin toimittamisessa.

Vaalikokouksessa voidaan käyttää valtakirjaa vain siinä tapauksessa, että asiasta on erikseen kokouskutsussa mainittu.

Vaalitoimitus kokouksessa

Vaalikokouksen puheenjohtajaksi valitun tehtävänä on toimittaa vaalitoimitus esitettyjen ehdokkaiden kesken. Vaalin menettelystä päättää kokous.

Jos ehdokkaita tulee enemmän kuin valittavia, suoritetaan äänestys.

Lähtökohtana on se, että valituksi tulleiden takana on aina valitsijoiden enemmistö. Tästä periaatteesta seuraa, että eniten ääniä saaneet henkilöt valitaan luottamusmiehiksi.

Mikäli vaalissa ei kukaan ehdokkaista saa yli puolta annetuista äänistä, on tarkoituksenmukaista suorittaa uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Näin varmennetaan, että pääluottamusmiehillä/luottamusmiehillä on todella takanaan jukolaisten enemmistö.

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että valitut henkilöt ovat suostuneet toimimaan luottamusmiehinä ja varaluottamusmiehinä. Suostuminen on syytä merkitä pöytäkirjaan. Vastaavasti menetellään silloin, kun kyseessä on urnavaalit.

Menettely pienissä kunnissa/kuntayhtymissä

Edellä selostettu menettely on tarpeen kunnissa/kuntayhtymissä, joissa jukolaisten lukumäärä on vähintään 50 henkeä. Pienissä kunnissa/kuntayhtymissä menettely voi olla yksinkertaisempi. Pääasia on, että kaikilla on ollut tilaisuus vaikuttaa valintaan.

Valintatavasta riippumatta on aina uudesta luottamusmiehestä välittömästi ilmoitettava JUKOon.

7. TULOKSEN ILMOITTAMINEN

Luottamusmiehen toimikausi alkaa, kun uuden luottamusmiehen valitsemisesta on tehty työnantajalle kirjallinen ilmoitus. Tämän ilmoituksen antaa JUKO. On erittäin tärkeää, että vaalin toimeenpanija välittömästi ilmoittaa vaalin tuloksen JUKOn toimistoon pöytäkirjanotteella sähköpostitse, osoitteeseen jukola@juko.fi. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi valitun luottamusmiehen nimi, luottamusmiestehtävä ja keitä/mitä sopimusalaa hän edustaa. Ilmoitusmenettelystä antaa lisätietoja ja -ohjeita JUKOn toimistossa toimistosihteeri Riku Holm, (riku.holm@juko.fi).

Vaalin tulos on ilmoitettava myös siinä tapauksessa, että entinen luottamusmies jatkaa tehtävässään. Jäljennös työnantajalle lähetetystä vahvistuksesta toimitetaan pääluottamusmiehelle/ luottamusmiehelle/varaluottamusmiehelle. Tämä kappale on valtakirja toimia JUKOn tai määrättyjen jukolaisten pääluottamusmiehenä/ luottamusmiehenä/varaluottamusmiehenä.

Valtakirja tulee säilyttää, jotta epäselvissä tapauksissa voidaan todistaa neuvotteluvaltuudet.

8. PAIKALLISET NEUVOTTELU/SOPIMISOIKEUDET

Valtakirja tulee lukea huolellisesti, sillä valtakirjasta ilmenevät neuvotteluoikeudet. Kunnallisissa virka- ja työehtosopimuksissa on rajoituksia paikallisen sopimisen suhteen. Myös esim. JUKOn kunnan neuvottelukunta on päätöksellään rajoittanut pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten paikallista sopimisoikeutta. Paikallisten sopimusten suhteen tulee olla aina yhteydessä JUKOn toimistoon ennen sopimusten allekirjoittamista, vaikka valtakunnallisen sopimuksen mukaisesti pääluottamusmiehellä/luottamusmiehellä olisikin sopimisoikeus. Näin varmistetaan, että sopimus on jukolaisen jäsenistön etujen mukainen.

9. VALITUSTA PÄÄLUOTTAMUSMIEHESTÄ/LUOTTAMUSMIEHESTÄ TIEDOTTAMINEN

Pääluottamusmiehen/luottamusmiehen velvollisuus on ilmoittaa valinnastaan luottamusmiespiirissä oleville jukolaisille. On tärkeää, että jäsenet tietävät kuka toimii pääluottamusmiehenä/ luottamusmiehenä. Nimi- ja yhteystiedot voivat olla pysyvästi työpaikkojen ilmoitustauluilla ja esimerkiksi kuntien kotisivuilla.

10. VAALISTA VALITTAMINEN

JUKOn kunnan neuvottelukunnalla on oikeus jättää vahvistamatta vaalin tulos siinä tapauksessa, että näitä vaaliohjeita ei ole noudatettu. Vaalin toimeenpanosta voi valittaa vain kunnan neuvottelukunnalle.

11. LUOTTAMUSMIEHEN VAIHTAMINEN

Kunnan neuvottelukunta voi määrätä toimeenpantavaksi uudet pääluottamusmies/luottamusmiesvaalit, jos:

- yli puolet luottamusmiehen valinneista jukolaisista vaatii vaihtoa kirjallisesti
- jos pääluottamusmies/luottamusmies on toiminut tietoisesti JUKOn ja jukolaisten etujen vastaisesti

12.LOPPUYHTEENVETO/KERTAUS:

- 1) Luottamusmiesjärjestelmä on pääsopijajärjestökohtainen.
- 2) Luottamusmiesvaalista huolehtivat pääluottamusmiehet sekä eräissä tapauksissa OAJ:n tai KTN:n paikallinen yhdistys.
- 3) Luottamusmiesvaalista on ilmoitettava vähintään 5 päivää ennen ilmoitustaululla tai paikallisesti sovitulla tavalla.
- 4) Vaalin järjestäjän on aina ilmoitettava välittömästi vaalin tulos pöytäkirjanotteella **sähköpostitse** osoitteeseen jukola@juko.fi. JUKOn lähettämä valtakirja on säilytettävä.
- 5) Mikäli Jukolaisten luottamusmiesten kesken syntyy erimielisyyttä esim. ajankäytöstä, luottamusmiespaikoista tms. tulee olla yhteydessä JUKOn järjestöpäällikkö Jarmo Niskaseen. Viime kädessä tällainen ristiriita ratkaistaan JUKOn kuntasektorin toimielimissä (kunnan paikallistyöryhmä, KVTES-jaosto tai kunnan neuvottelukunta).

Lisätietoja tarvittaessa:

järjestöpäällikkö Jarmo Niskanen / jarmo.niskanen@juko.fi / 0443500578

LIITE

ESIMERKKISOPIMUS

PAIKALLINEN SOPIMUS LUOTTAMUSMIESTEN MÄÄRÄSTÄ JA AJANKÄYTÖSTÄ NIMEN KAUPUNGISSA

1 §

Sopijaosapuolet

Tämän sopimuksen sopijaosapuolet ovat NIMEN kaupunki ja Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry.

2 §

Sopimuksen tarkoitus

Luottamusmiehistä on valtakunnalliset määräykset Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa (KVTES LUKU VII Luottamusmiehet). Tämä on luottamusmiesluvun 13§ mukainen paikallinen sopimus, jolla sovitaan JUKOn luottamusmiesten määrä ja ajankäyttö sekä muut luottamusmiestehtävään kuuluvat ehdot.

3 §

Sopimuksen soveltamispiiri

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin NIMEN kaupungissa asetettuihin jukolaisiin luottamusmiehiin.

4 §

Luottamusmiesten lukumäärä

JUKO asettaa NIMEN kaupungissa pääluottamusmiehet (2), sekä viisi (5) luottamusmiestä ja heidän varamieheensä. Yksi varsinaisista luottamusmiehistä nimetään varapääluottamusmieheksi.

5 §

Luottamusmiesten ajankäytön perusteet

Ajankäytön perusteena on pääluottamusmiehen edustamien työntekijöiden lukumäärä. Vapautus työtehtävistä on kulloinkin KVTES:n luottamusmiesluvussa sovittu ja voimassa olevan sopimuksen mukaisesti päivä viikossa 105:tä viranhaltijaa/työntekijää kohden.

6 §

Luottamusmiesten ajankäyttö ja toimialueet

JUKO:n jäsenenä NIMESSÄ on 1.1.2009 on 880 viranhaltijaa/työntekijää. Vapautuksen kokonaismäärä on siten 8,38 päivää työviikkoa kohti. Kokonaan varsinaisesta viranhoidosta/työstä vapautetun pääluottamusmiehen osuus huojennuksesta on 5 päivää ja toisen pääluottamusmiehen _____. Viiden luottamusmiehen kesken jää jaettavaksi _____ päivää.

Pääluottamusmiehet edustavat seuraavia sopimusaloja

- pääluottamusmies KVTES, OVTES ja LS
- pääluottamusmies TS

Luottamusmiehet edustavat neljää eri sopimusalaa: KVTES (1), LS, (1) OVTES (2) ja TS (1)

7 §

Pääluottamusmiehen työaika ja palkkaus

Toinen pääluottamusmies (sopimusalat KVTES, OVTES ja LS) on vapautettu kaikista virka-tehtävistään. Opettajana hän noudattaa opetusvelvollisuustyöaika. Palkkatekijät ovat samat kuin hänellä olisi virkatehtävässään (palkkauksen tarkempi määräytyminen KT:n yleiskirje 6/2018 liite 2). Toinen pääluottamusmies (sopimusalana TS) saa vapautusta varsinaisesta työ-tehtävästään ____ päivää.

8 §

Vapautukset ja opetusvelvollisuuden huojennukset

KVTES:n luottamusmiesten vapautus työtehtävistä on yhteensä ____ ja LS:n luottamusmiehen ____ viikossa. OVTES:n luottamusmiehen huojennus on yhteensä ____ opetusvelvollisuustun-tia viikossa ja loput OVTES luottamusmiehet laskuttavat luottamusmiestyöstä KVTES:n luotta-musmiesluvun mukaisesti.

9 §

Paikalliset kokoontumiset

Luottamusmiehellä on yhden kalenterivuoden aikana oikeus työaikana osallistua kahdeksaan paikallisesti järjestettävään luottamusmiestapaamiseen.

10 §

Matkakorvaukset

Pääluottamus- ja luottamusmiehelle maksetaan KVTES:n mukaisia kilometrikorvauksia mat-koista, jotka aiheutuvat hänen tehtäviensä hoidosta.

11 §

Sopimuksen voimassaolo ja vapautuksen päivitys

Sopimus on voimassa alkaen – lm-kauden loppuun ja siihen voidaan yhteisesti sopimalla tehdä tarpeellisia lisäyksiä tai muutoksia. Luottamusmiestoimintaan liittyvän vapautuksen määrä tar-kistetaan 1.1.20__.

Nimen kaupungissa _____

M.M

Henkilöstöpäällikkö, Nimen kaupunki

N.N

Pääluottamusmies, JUKO ry

O.O

Pääluottamusmies, JUKO ry

